

KATOLÍCKY

učiteľ

Časopis učiteľov náboženskej výchovy
a učiteľov katolíckych škôl

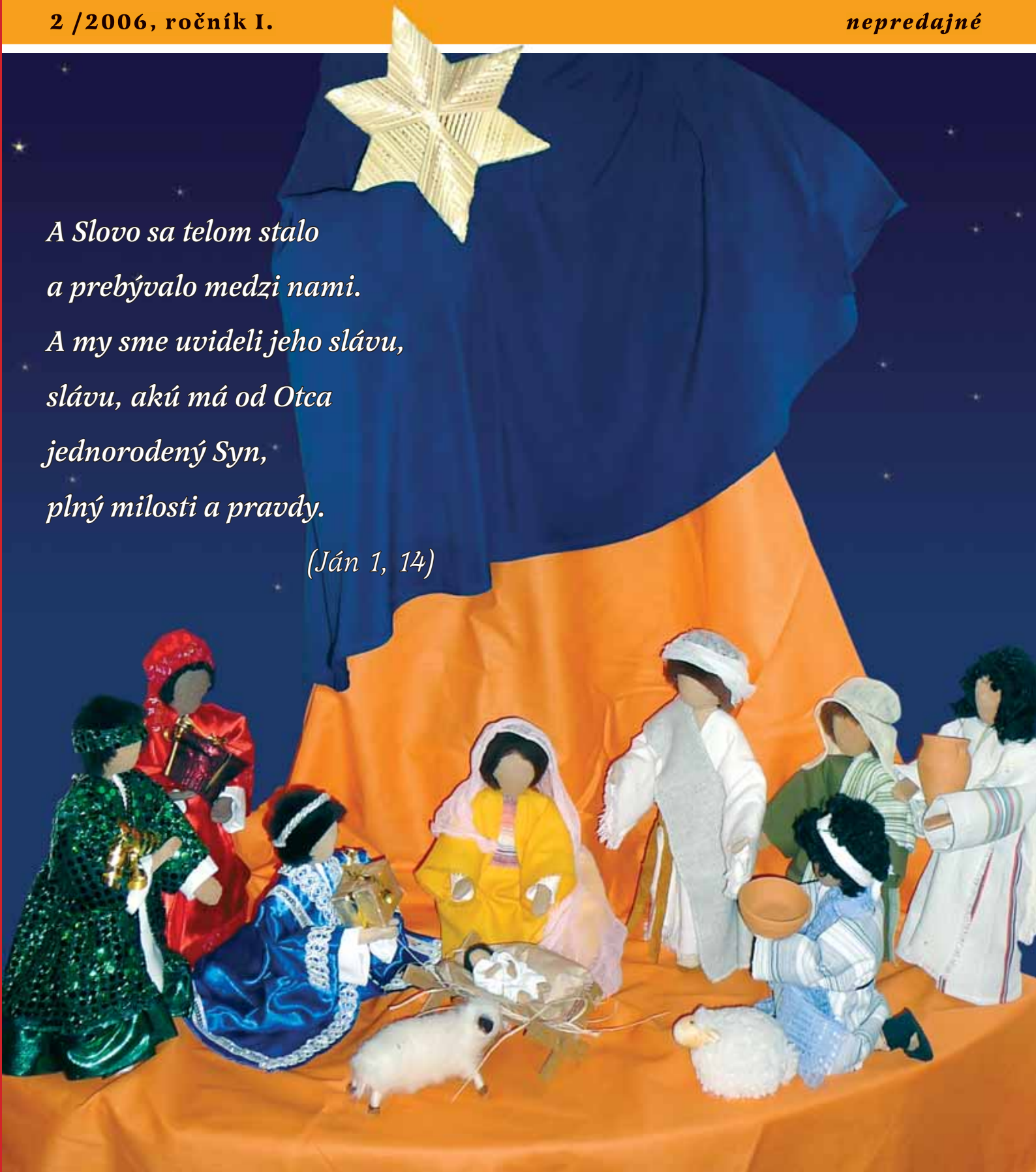
2 / 2006, ročník I.

nepredajné

*A Slovo sa telom stalo
a prebývalo medzi nami.*

*A my sme uvideli jeho slávu,
slávu, akú má od Otca
jednorodný Syn,
plný milosti a pravdy.*

(Ján 1, 14)

Obsah

Editoriál.....	3
■ Európsky sociálny fond	
Neváhajte, prihláste sa	3
■ Info	
Európa na Slovensku.....	4
Biela pastelka	4
Stretnutie katolíckych gymnázií na Slovensku.....	5
Nové osnovy.....	5
Aj vy môžete pomôcť.....	5
Celodiecézny metodický deň.....	5
■ Reforma vzdelávania	
Realizácia katechetického projektu v materskej škole	6-7
■ Katolícke školy	
Školy zriadené saleziánmi.....	8-9
Školy zriadené školskými bratmi.....	9
■ Na duchovnej linke	
Nájsť svoju studienku.....	10
■ Názory odborníkov	
Mgr: Peter Ikhardt, Martin Jarábek:	
Vyučovanie náboženstva na katolíckych gymnáziách	11
■ Známe a neznáme pojmy	
Inkarnačný princíp	12
■ Tlieskame	
„Prví“ na festivale anglickej piesne v Nowom Targu.....	13
Zo života cirkevnej materskej školy	13
■ Projekty	
Modlitby za školy (II. ročník)	14
■ Aktivity na advent	
„Betlehemska cesta“ a Adventný veniec.....	15

Európa na Slovensku

4

Katechetický projekt v MS

6

Inkarnačný princíp

12

Aktivity na Advent

15

súťaž o najkrajší fotografický záber

Vítazom 1. kola je Mária Chrenková, žiačka ZŠ sv. Svorada a Benedikta, Nitra.

Do súťaže sa môžu zapojiť žiaci a učitelia základných, stredných a vysokých škôl.

Podmienky súťaže: Autor vždy pošle maximálne dva zábery v elektronickej alebo fotografickej forme na adresu redakcie najneskôr do dátumu uzávierky. Uvedie meno a priezvisko, presnú adresu školy. V prípade žiaka ročník a v prípade učiteľa aprobáciu. Najkrajšie zábery budú ocenené a víťazný záber bude tvoriť zadnú stranu najbližšieho čísla Katolíckeho učiteľa.

Ďakujeme RENOVABIS za finančnú podporu a za dôveru, vďaka ktorej KP KC mohlo úspešne zahájiť svoju činnosť.

Redakcia: Katolícke pedagogické a katechetické centrum, n.o., Levočská 10, 052 01 Spišská Nová Ves, kpkc@kpkc.sk, www.kpkc.sk. **Redakčná rada:** Ing. Mgr. Anna Kopecká, Sr. Damiána Marcela Bagínová, Sr. Miriam MUDr. Lubomíra Albertyová, ThDr. Jozef Škantár, PhD., PaedDr. Ján Krett, J. Koltner, P. Matej Kýška SchP, Ing. Ján Žákovic SchP, Martin Jarábek, Mgr. Viera Kyselicová, PaedDr. ThLic. Jana Hurajtová, Mgr. Eva Krpelanová. **Imprimatur** č. 24/2006, 30. augusta 2006, Mons. prof. ThDr. František Tondra, **Registračné číslo:** 3613/2006. **Náklad:** 2 000 ks, rok vydania: 2006. **Tlač:** Slza, s.r.o., Poprad. Vydanie je financované z prostriedkov Európskej únie. Kopírovanie a publikovanie článkov a fotografií len s povolením vydavateľa. Uzávierka nasledujúceho čísla je 31. januára 2007. Príspevky môžete poslať na adresu redakcie. Snímka na titulnej strane: *archív KP KC*.

Advent

Liturgické členenie jednotlivých období a tajomstiev spásy nás v pestrom poriadku privádzajú opäť na začiatok dejín spásy, aby sme absolvovali ďalší liturgický okruh, v ktorom si budeme privlastňovať jeho najkrajšie a najoslovujúcejšie obsahy. Toto pestré striedanie rôznych období a špecifických hľadísk, upravené do logického poriadku a súvisu je veriacemu človeku veľmi príjemné a prospešné, pretože ho – takto múdro usporiadané – vedie prakticky od počiatkov dejín spásy v ústrety zrelosti, ktorá prišla v Ježišovi Kristovi. Takto nám liturgický rok predstavuje celú cestu ľudského ducha od počiatkov až podnes. Súčasne to predstavuje aj tú cestu, ktorá sa očakáva od každého jednotlivca, že ju zvládne a absolvuje celú, a tak si zdokonalí svoj vzťah k Bohu. Navyše, každoročným opakovaním sa nám dostáva vždy nová a nová možnosť pokúsiť sa o ten zrelý vzťah, ktorý Boh očakával a očakáva od človeka.

Advent znamená príchod Boha. Zo strany človeka mu zodpovedá očakávanie. Čo všetko v sebe skrývajú tieto jednoduché slová: príchod – očakávanie! Naoko ide o pasívne vyčkávanie človeka, ktorý čaká, že ten, čo dal prísľub, ho niekedy splní a to bude dobro pre človeka. Múdry Boh však čaká s celkovým naplnením svojich prísľubov na ľudstvo... až pride plnosť časov. Čaká na človeka: kým bude zrelý... Jestvuje teda akási pomyselná osobná „plnosť časov“. A v tom je význam adventu aj pre nás. Ide tu o naše osobné, existenciálne prežívanie adventu. Znamená to túžbu človeka po Božej blízkosti.

Biblické texty nám túto túžbu človeka po Bohu približujú na mnohorakých príkladoch. Starozákonný žalmista volá: „Po Bohu žízní moja duša, po Bohu živom...“ (Ž 42,3). Kráľ Dávid po prijatí Natanovho prorocstva predniesol Bohu nádhernú modlitbu, v ktorej túžobne volá: „A teraz, Pane, splň slovo, ktoré si hovoril...“ (2Sam 7,25). Do tejto ľudskej túžby vstupuje sám Boh a cez svojho proroka Izaiáša nám odkazuje: „ak sobotu budeš volať rozkošou, svätý Pánov (deň) hodným úcty a uctíš si ho ... tak sa budeš kochať v Pánovi“ (Iz 58,13-14).

Vidíme teda, že advent je pre nás vrcholne aktuálne liturgické obdobie, v ktorom si očistujeme a prehlbujeme túžbu po Božej blízkosti. Sláviť advent znamená mobilizovať nádej, že sa aj na našom živote naplnia všetky očakávania, ktoré máme vo vzťahu k večnosti a predovšetkým vo vzťahu k Bohu.

Kardinál J. Ratzinger ešte ako tübingenský teológ radil svojim študentom prežívať advent ako Jób, ktorému išlo o celú svoju existenciu. On celou svojou bytosťou volal k Bohu, môžeme povedať, že až príliš... A na konci Boh práve jeho ospravedlnil, pretože on bol vo svojich modlitbách a túžbach pravdivý, kým ostatní jeho priatelia hovorili iba naučené frázy spojené navyše ešte aj s predsudkami.

Milí učitelia, učiteľky, študenti a všetci pracovníci v školách! Želám Vám požehnaný advent, ktorý bude znamenať mobilizáciu tých najušľachtilejších schopností, ktorými vieme túžiť po Bohu. Želám a vyprosujem vám adventné zblíženie sa s Bohom.

prof. Anton Tyrol

Neváhajte, prihláste sa

Od septembra sme začali realizovať projekt ďalšieho vzdelávania učiteľov katolíckych škôl a učiteľov náboženskej výchovy na Slovensku, ktorý je finančne podporený z prostriedkov Európskej Únie. Vzdelávania organizujeme v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom v Prešove a inými vzdelávacími inštitúciami na Slovensku i v zahraničí. Ďakujeme všetkým, ktorí prejavili záujem o naše vzdelávania a zároveň vás chceme informovať o voľných miestach v nasledujúcich typoch vzdelávania: „Integratívne biblické vyučovanie a prístupy ku kreatívnej činnosti“ - vzdelávanie je zamerané na osvojenie si práce s obrazmi a obrazovými meditáciami (200 hodín), „Spoločne objavujeme dar“ - vzdelávanie ponúka učiteľovi náboženstva osvojiť si zručnosti, pomocou ktorých pomôže žiakovi spoznávať zmysel sviatostného života ako aktuálny životný štýl (200 hodín), Spiritualita riaditeľa katolíckej školy (32 hodín) - prihlásiť sa môžu riaditelia katolíckych škôl, aj ich zástupcovia, Maturita z katolíckeho náboženstva (32 hodín). Na všetky uvedené vzdelávania sa môžete prihlásiť do 31. decembra 2006 na adrese kpkc@kpkc.sk alebo poštou na adresu Katolíckeho pedagogického a katechetického centra, n.o. Následne vám bude zaslaná záväzná prihláška. Cestovné, stravné a ubytovanie účastníkov bude hrazené z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu.

Vzdelávanie tvorcov osnov

Tvorcovia osnov a metodík predmetu náboženská výchova/náboženstvo sa v novembri stretli na dvojdnovom vzdelávaní. Ako tvoriť štandardy a didaktické testy? To bola hlavná téma školenia. Účastníci vzdelávania sa zhodli, že podobné školenia je potrebné ponúkať všetkým učiteľom náboženskej výchovy. Katolícke pedagogické a katechetické centrum pripravuje pre tvorcov osnov a metodík priebežné vzdelávanie na rôzne odborné témy v súlade s pripravovanou reformou vzdelávania.

Školenie vedúcich

V rámci projektu ďalšieho odborného vzdelávania učiteľov katolíckych škôl, podporeného z prostriedkov Európskej Únie, sme v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom v Prešove pripravili dvojdnové školenie pre vedúcich predmetových komisií a metodických združení katolíckych škôl.

Vzdelávanie sa uskutoční 14. až 15. decembra 2006 v priestoroch Kňazského seminára v Spišskom Podhradí. Školenie platí pre prihlásených účastníkov.

Vzdelávanie tvorcov osnov

Európa na Slovensku

V Bratislave sa v dňoch 20.- 22. októbra 2006 uskutočnilo podujatie, ktoré nemá v oblasti výchovy a vzdelávania v novodobej histórii Slovenska obdobu. Počas troch dní tu rokovalo vyše 120 predstaviteľov katolíckych škôl z 26 európskych štátov.

V prvý deň rokovania sa stretli sa generálnom zasadnutí CEEC (Európsky výbor pre katolícke vzdelávanie) zástupcovia 26 štátov, kde pôsobia národné asociácie pre katolícku výchovu a vzdelávanie.

Slovenskú republiku tu zastupoval prezident ZKŠS (Združenie katolíckych škôl Slovenska) a riaditeľ Gymnázia sv. Andreja v Ružomberku PaedDr. Stanislav Bella. Hostiami tohto zasadnutia boli Mons. Rudolf Baláž, banskobystrický diecézny biskup a predseda Komisie pre kate-

nás Európa v oblasti edukácie plne rešpektuje a vyjadril radosť, že slovenské katolícke školy patria do Európskeho katolíckeho spoločenstva. V súčasnom období študuje na 31000 európskych katolíckych školách 8 miliónov študentov. Aj naši študenti patria medzi nich.

Predseda KBS Mons. František Tondra poukázal na význam a poslanie katolíckych škôl s víziou pripraviť dobrých a morálnych ľudí s rešpektovaním ich originality. Vyzdvihol skutočnosť, že každá katolícka škola je

Hlavnou témou ich vystúpení bolo špecifikovať úlohu a postavenie riaditeľa katolíckej školy ako vodcu v 21. storočí. Po prednáškach riaditelia pracovali v troch sekciách a workshopoch podľa zamerania a typu školy. Záverečný deň bol zameraný na činnosť vo workshopoch a záverečné vystúpy. Účastníci seminára konštatovali, že katolícka škola je učiacia sa komunita, kde je potrebné venovať pozornosť nielen náboženstvu, ale aj spiritualite. Od riaditeľov sa vyžaduje pastoračný prístup a pre celé spoločenstvo je dôležité žiť a správať sa podľa učenia evanjelia.

Počas trojdňového rokovania sa účastníci seminára zúčastnili na troch svätých omšiach, ktoré celeburovali slovenskí biskupi Mons. Rudolf Baláž a Mons. František

chizáciu a školstvo KBS a PhDr. Dalibor Mikuláš, prorektor Katolíckej univerzity v Ružomberku. Členovia CEEC schválili rozpočet na rok 2007, za miesto budúceho rokovania CEEC schválili Madrid a prijali za člena CEEC novú národnú asociáciu Slovinska.

Sobota už patrila prvému dňu medzinárodného seminára, na ktorom sa okrem predstaviteľov CEEC zúčastnili z každého štátu 3 riaditelia katolíckych škôl. Seminár otvoril prezident ZKŠS Stanislav Bella, ktorý ocenil a poďakoval za dôveru, ktorú CEEC prezentovala tým, že podujatie je na Slovensku a organizátorom je ZKŠS. Stanislav Bella vysoko hodnotil skutočnosť, že

miestom prežívania evanjelia, skutočnej lásky a tolerancie.

PaedDr. Mária Paráková odovzdala pozdrav podpredsedu vlády SR a ministra školstva Jána Mikolaja, ktorý ocenil fakt, že toto významné podujatie sa koná na Slovensku.

Ing. Anna Kopecká, riaditeľka Katechetického pedagogického a katolíckeho centra (KPKC) informovala o cieľoch a činnosti tejto inštitúcie.

S prednáškami postupne vystúpili významní zahraniční hostia - James Hanvey z Londýna, Andréé Fossion z Ženevy, Jean Paul Laurent z Paríža a Etienne Verhack z Bruselu.

Tondra. Súčasťou celého podujatia boli aj kultúrne a umelecké vystúpenia žiakov a pedagógov zo ZUŠ sv. Cecílie a Spojenej školy sv. Vincenta de Paul z Bratislavy. Tieto vystúpenia potvrdili, že aj v tejto oblasti pracujeme a formujeme žiakov na vysokej profesionálnej úrovni.

Trojdnňové rokovanie v Bratislave ukončil generálny sekretár CEEC Etienne Verhack, ktorý poďakoval prezidentovi Stanislavovi Bellovi a ZKŠS za vynikajúcu organizáciu celého podujatia, nielen po stránke odbornej a technickej, ale aj po stránke duchovnej a spoločenskej.

Monika Komová

Biela pastelka

17. októbra 2006 sa začal piaty ročník verejnej zbierky Biela pastelka. Jej cieľom je pomáhať ľuďom so zdravotným postihnutím v ich návrate do života v spoločnosti. Aj my, študenti Strednej zdravotníckej školy Štefana Kluberta Levoča, sme sa do tejto akcie aktívne zapojili. Na našej škole máme spolužiakov, ktorí sú zrakovo hendikepovaní. Sme spolu počas vyučovania i po ňom, snažíme sa ich zapojiť do rôznych školských aktivít a pomáhať im.

„Dobre vidíme srdcom. To, čo je podstatné, je očiam neviditeľné.“ A. Saint-Exupéry

Najdôležitejším dňom verejnej zbierky Biela pastelka je 17. október 2006. V tento deň dobrovoľníci v 120 mestách celého Slovenska ponúkali malé biele pastelky za 20 Sk a prípadný dobrovoľný príspevok. Spoznať ste ich mohli podľa čiernych a bielych tričiek s logom zbierky.

17. októbra svoje sily spojilo približne 2000 dobrovoľníkov, aby priniesli zmenu do života niekoľkonásobne vyššiemu počtu ľudí so zrakovým postihnutím.

Stretnutie katolíckych gymnázií na Slovensku

Katolícka škola je charakteristická aj tým, že vytvára priestor pre budovanie spoločenstva.

Spoločenstvo sa buduje komunikáciou a stretávaním sa. V kontexte tejto myšlienky sa v dňoch 23. – 27. 10. 2006 uskutočnilo v Ružomberku na Gymnázium sv. Andreja stretnutie študentov katolíckych gymnázií Slovenska. Do Ružomberka pricestovali študenti a pedagógovia z 18 katolíckych gymnázií z celého Slovenska. Prvý deň stretnutia mal spoločenský charakter. Všetky výpravy privítal na mestskej radnici primátor

Ružomberka JUDr. Juraj Čech. Riaditeľ Gymnázia sv. Andreja, ktoré podujatie organizovalo, vyzdvihol záujem študentov o takéto podujatie a dodal, že toto stretnutie je prvou oficiálnou akciou v roku 15. výročia vzniku Gymnázia sv. Andreja. Študentom sa prihovril aj Mons. František Tondra – predseda KBS, ktorý celebroidal slávnostnú svätú omšu. Hostami tohto stretnutia bol aj riaditeľ SSV Vendelín Pleva. Vo večerných hodinách čakal na študentov koncert skupiny KĚFAS.

Druhý deň bol pre študentov náročnejší, pretože mal

súťažný charakter. Študenti si preverili svoje zručnosti a vedomosti zo siedmich predmetov. Súťažné otázky, úlohy a testy vypracovali učitelia Gymnázia sv. Andreja, ktorí zároveň tvorili hodnotiace komisie. Študenti domáceho gymnázia sa do súťaže nezapojili, ale boli súčasťou organizačného tímu.

Po skončení podujatia sa v kine Kultúra uskutočnilo záverečné vyhodnotenie celého podujatia:

1. Katolícke gymnázium Š. Moysseya Banská Bystrica
2. Gymnázium sv. Františka Assiského Levoča

3. Gymnázium T. Akvinského Košice

Na záver celého podujatia riaditeľ GSA povedal: Ďakujem všetkým školám, ich študentom a učiteľom za účasť na tomto významnom celoslovenskom podujatí tu v Ružomberku a verím, že mnohí sa tu opäť vrátia, ako študenti Katolíckej univerzity.

Symbióza stredných katolíckych škôl a univerzity je totiž úplne prirodzená, nielen u nás, ale v celej Európe.

J. Trnovská

Nové osnovy

V polovici novembra sa v Spišskej Novej Vsi uskutočnila prezentácia návrhu nových učebných osnov náboženskej výchovy a náboženstva pre základné a stredné školy. Prezentácie sa zúčastnilo približne 30 odborníkov z oblasti katechetiky a pedagogiky. Účastníkom bola predstavená pripravovaná reforma vzdelávania na Slovensku a jej vplyv na náboženskú výchovu. Potom nasledovala prezentácia projektu nových učebných osnov a po nej otvorená diskusia. V diskusii zazneli výstižné pripomienky najmä účastníka z Teologickej fakulty Karlovej univerzity v Prahe ThDr. Eliáša. Okrem iného poukázal na pozitívny fakt, že s novým návrhom prichádzame v čase priprav celkovej reformy vzdelávania. Pripomíname, že verejné pripomienkovanie pokračuje do konca decembra 2006.

Bližšie informácie na www.kpkc.sk.

Aj vy môžete pomôcť

So záujmom sledujeme vývoj legislatívy v oblasti darovania 2-percentnej dane. Po prvý krát v svojej existencii sa Katolícke pedagogické a katechetické centrum zaregistrovalo ako prijímateľ tejto dane. Touto cestou vás chceme povzbudiť, využite túto možnosť a rozhodnite komu darujete svoje 2%. Z vlastnej skúsenosti vieme, že oblasť výchovy a vzdelávania je finančne veľmi náročná a zároveň oveľa menej prítlačivá ako iné oblasti. Prvé výsledky vidieť až po niekoľkých rokoch. Produktom našej práce nie sú ani perá ani autá, ale svojou prácou sa snažíme, aby bolo na Slovensku viac tých, ktorí tými perami napíšu hodnotné knihy a na autách prichádzajú za svojimi rodičmi, aby im prejavili svoju lásku a vďaku. Veríme, že aj vy podporíte toto spoločné dielo a darujete nám 2% už zaplatenej dane. Vopred vám úprimne ďakujeme.

Bližšie informácie a tlačivá nájdete na www.kpkc.sk.

Celodiecny metodický deň

Arcibiskupský školský úrad v Košiciach zorganizoval 10. novembra celodiecny metodický deň pedagogických a výchovných zamestnancov katolíckych škôl Košickej arcidiecézy. Ich hosťiteľom bola CZŠ s MŠ sv. Petra a Pavla v Belej nad Cirochou. Zamestnanci 40 cirkevných základných škôl a školských zariadení pracovali v 17 sekciách, kde riešili aktuálne problémy výchovy, vzdelávania a riadenia katolíckych cirkevných škôl v arcidiecéze. Veľký záujem učiteľov náboženstva z radov laikov i kňazov vzbudil hlavný bod programu sekcie náboženstva, ktorým bol Projekt nových učebných osnov predmetu náboženstvo, náboženská výchova pre základné školy, ktorý predstavil ThDr. Ján Jenčo, PhD, gestor projektu.

PaedDr. Peter Orendáč

Pedagogický projekt v materskej škole môžeme zrealizovať aj formou katechetického projektu. Prostredníctvom vybranej náboženskej témy alebo postavy môžeme podávať náboženské poslanstvo, viesť deti k osvojovaniu si určitých náboženských postojov a zároveň do danej témy zapájať rôzne výchovno-vzdelávacie zložky predškolskej výchovy. Pri realizácii projektu využívame rôzne metódy, medzi ktorými však popredné miesto patrí tvorivej dramati-ke. Kvôli významu, ktorý má takýto projekt, ponúkame možnosť jeho realizácie.

Projekt ABRAHÁM

Sväté pismo nám ponúka viacero postáv, ktoré môžu byť spracované formou projektu. Konkrétne pri Abrahámovi môžeme rozdeliť rozprávanie jeho života v priebehu jedného týždňa, kde sa každý deň zameriame na jeden konkrétny postoj z jeho života a deti vedieme k jeho osvojeniu. Abrahám sa takto môže stať pre deti sprievodcom počas celého týždňa. Uvedenie do celého príbehu sa môže zrealizovať prostredníctvom postupného rozprávania o človeku, ktorý žil kedysi veľmi dávno, a ktorý bol veľkým Božím priateľom. Ešte účinnejšie by bolo, ak by sa učiteľka prezliekla za Abraháma a v jeho mene by deťom rozprávala o „svojom“ živote.

Príbeh o Abrahámovi rozdelíme do piatich dní, každý s jednou ústrednou témou. Predstavíme si príbeh jedného dňa:

1. deň – Abrahám počúva Pána Boha a dôveruje mu (Gn 12, 1-9)

Kognitívny cieľ: S pomocou učiteľa voľne reprodukovat príbeh o Abrahámovej poslušnosti voči Bohu.

Afektívny cieľ: Precítiť poslušnosť Abraháma, jeho dôveru k Bohu.

Psychomotorický cieľ: Návyk vonkajších prejavov poslušnosti voči rodičom, učiteľom a dospelým.

Pomôcky:

- Zvonček ako symbol Božieho hlasu; sviečka ako symbol Božej prítomnosti,
- ucho, ktoré počúva Boží hlas,
- palica ako symbol Abrahámovho vodcovstva,
- symboly pre niektoré hlavné postavy – opasok pre Lóta, závoj pre Sáru, šatky pre ostatných, čiapočky pre zvieratká...
- batoh ako symbol putovania,
- symbol stromu života, ako miesta stretávania sa s Nebeským Otcom – pomôcky na jeho zhotovenie.

• Príbeh katechézy

- Rozprávanie príbehu o Abrahámovom povolani

Deti, dnes vám porozprávam príbeh, ktorý sa odohral kedysi dávno, keď ešte neboli ani cesty, ako ich poznáme dnes, ani autá, ani veľké domy. Porozprávam vám o niekom, kto mal veľmi rád Nebeského Otca. Posadáme si na zem, aby sme mohli pozorne počúvať.

Realizácia katechetického projektu v Materskej škole

V súčasnej pedagogickej praxi sa kladie dôraz na využívanie tzv. pedagogiky projektu. Táto forma pedagogického prístupu je zvlášť vhodná pre dieťa predškolského veku, ktorého myslenie je viac globálne a syntetické ako abstraktné a analytické. Takto sa do rozvíjania jednej témy, ktoré môže trvať aj niekoľko dní, zapájajú prostredníctvom didaktických aktivít viaceré výchovné zložky, vyplývajúce z plánov predškolskej výchovy. V rovnováhe je tu zastúpené intencionálne a spontánne učenie.

Kedysi dávno, ešte predtým, ako sa narodil Pán Ježiš, žil v ďalekej krajine muž, ktorý sa volal Abrahám. Ľudia v jeho okolí zabudli na Pána Boha, prestali ho milovať a začali viac milovať iné veci a klaňať sa im. Klaňali sa Mesiacu, Slnku, zvieratám. Abrahám však cítil vo svojom srdci, že má milovať Nebeského Otca. Bol smutný, že ľudia zabudli na Nebeského Otca. Abrahám preto často vychádzal vonku do prírody. Tam si sadol pod jeden strom, premýšľal o Pánu Bohu a rozprával sa s ním. Aj my si urobíme takýto strom, k akému chodil Abrahám, aby sme si pod neho mohli sadnúť a rozprávať sa tam s Nebeským Otcom. (Spolu s deťmi pripravujeme strom. Tu je zároveň príležitosť k tomu, aby sme s deťmi rozprávali o strome – aké stromy poznáme, na čo slúžia – vytvárajú kyslík, aby sme mohli dýchať, dávajú nám ovocie, ukrývajú vtáčiky, ktoré v nich majú svoje hniezda, skrývajú nás pred slnkom, keď je horúco a pod. Potom pokračujeme v rozprávaní príbehu. Zhotovený strom bude počas celého týždňa symbolickým miestom stretnutia s Bohom.) Keď tak Abrahám nad všetkým premýšľal vo svojom srdci a modlil sa, zaspal. (Deti si tiež môžu ľahnúť na zem, zatvoriť oči a premýšľať vo svojom srdci o Pánu Bohu.)

A zrazu vo svojom srdci počul hlas, ktorý sa mu prihovoril. Bol to Pán Boh. (Zazvoníme pripraveným zvončekom, ktorý bude celý týždeň predstavovať Boží hlas a zapálime sviecu, ako symbol Božej prítomnosti.) Tento hlas mu hovorí: „Abrahám, Abrahám! Odíď zo svojej krajiny a od svojich príbuzných. Odíď z kraja, kde ma ľudia nehládajú a nemilujú a choď do krajiny, ktorú ti ukážem. Ja ťa budem sprevádzať. Urobím z teba veľký národ, požeň ňá ťa, budem ťa ochraňovať a preslávim tvoje meno. Budem požeňovať a milovať nielen teba, ale aj všetkých tých, ktorí budú milovať teba. Ak ma budeš milovať, budeš mať veľa detí, budeš bohatý a šťastný.“ Abrahám sa prebudil a vedel, že musí odpovedať Pánu Bohu. Deti sa tiež prebúdzajú a zostávajú sedieť na zemi.

• Úlohy v hlavnej časti

a) Deti, teraz si položíme ruku na srdiečko, v ktorom sa nám prihovára Pán Boh. Zatvorme si oči a porozmýšľajme, ako sa cítil Abrahám. Čo bolo v jeho srdiečku? Radosť z toho, že sa mu prihovoril Pán Boh? Strach z toho, že má odísť do inej krajiny a opustiť svoj domov? (Deti tu môžu precítiť a následne vyjadriť hĺbku prijatia

počutého príbehu. To nám pomôže zorientovať sa v detskom prežívaní a prijatí príbehu, čo je aspektom prosociálnej výchovy.)

b) Ďalej ponúkneme deťom zahrať sa na Abraháma. Dieťa takto vstupuje do role a má možnosť rozhodnúť sa, ako odpovie Pánu Bohu, ako by sa rozhodlo, keby bolo Abrahámom.

c) Potom dáme všetkým deťom možnosť povedať, čo by urobili, keby to Pán Boh povedal im.

Túto časť ukončíme rozhodnutím Abraháma počúvnuť Pána Boha a vydať sa na cestu.

• Prepojenie so životom

V danom príbehu si deti mohli uvedomiť, že poslúchať Pána Boha nie je ľahké. Takto môžeme prejsť aj na ich skúsenosť s poslušnosťou. Ako sa nám počúva, keď od nás chce niečo oco alebo mama, alebo keď nás o niečo prosí niekto iný – pani učiteľka, starí rodičia...? Poukážeme deťom na to, že ak počúvame, robíme radosť iným a aj sami máme radosť vo svojom srdiečku. Ak počúvame, môžeme žiť šťastne a neublížime si.

• Druhá časť

- Abrahám sa vydáva na cestu

V krátkosti si pripomenieme, čo prikázal Pán Boh Abrahámovi.

Deti, už vieme, že Abrahám sa rozhodol, že počúvne Nebeského Otca a vydá sa na cestu. Porozprával o všetkom svojej rodine a ponúkol aj im, že ak milujú Nebeského Otca a chcú mu slúžiť, môžu ísť s ním. A viete, koho si Abrahám zobral so sebou? Vzal si svojho synovca Lóta, ktorý nosil takýto opasok. Kto bude Lót? Potom si vzal so sebou aj svoju manželku, ktorá sa volala Sára a nosila takýto závoj. Kto bude Sára? Aj mnohí služobníci sa rozhodli, že pôjdu s ním. Oni nosili takéto šatky (ponúkneme deťom rôzne farebné šatky, ktoré si môžu oviazať okolo krku). So sebou zobrali aj svoje zvieratka, o ktoré sa starali a ktoré im dávali mliečko a mäso, aby neboli hladní, vlnu, aby im nebola zima... Na cestu sa však potrebujeme pripraviť, aby sme vydržali. Musíme rozcvičiť naše telo, aby bolo silné.

Tu je možnosť na realizáciu telesnej výchovy. Môžeme použiť nácvik chôdze po čiare. Na zem môžeme pripevniť dlhú stuhu, po ktorej majú deti kráčať. Je to cesta, ktorú Abrahámovi ukazuje Pán Boh. Musíme kráčať pozorne, aby sme nezišli z cesty. Deti sú takto vedené ku koncentrácii a koordinácii svojich pohybov. Idú po jednom, a na sťaženie im môžeme dať do ruky lyžicu s pinpongovou loptičkou, ktorá im nesmie spadnúť.

Keď sme už rozcvičili naše telo a naučili sa pozorne kráčať, aby sme nezišli z cesty, ktorú nám Pán Boh ukazuje, môžeme sa vydať na cestu. Túto cestu ukazuje Abrahámovi Pán Boh a ostatní ho nasledujú.

• Hra na dôveru

Urobíme sprievod. Na čele pôjde Abrahám a ostatní idú za ním, nechávajú sa ním viesť, poslúchajú ho, lebo on počúva Pána Boha, ktorý mu ukazuje cestu. Aby sme vedeli, ako všetci počúvali Abraháma, pôjdeme so zatvorenými očami. (Deťom môžeme zaviazat oči šatkou, ak by však niektoré mali strach, iba si zatvorí oči.) Teraz si všetci podáme ruky a pomaličky kráčame po triede za Abrahámom. (Postavu Abraháma môžeme vymeniť, aby si aj on mohol vyskúšať, ako to je, keď sa nechávame niekým viesť.) Takto prišli až do krajiny, ktorú im pripravil Pán Boh. Všetci už boli veľmi unavení, a preto si posadali pod veľký strom a tam odpočívali.

Tu je čas na zhodnotenie hry. Deti rozprávajú o svojich pocitoch – čo prežívali, keď sa nechali niekým viesť, keď nič nevideli. Takto môžu znova vyjadrovať svoje pocity – strach, dôveru. Spoločne prichádzame k záveru, že dôvera je istotou, že ten, kto nás vedie, dáva na nás pozor, aby sme si neublížili.

• Prepojenie so životom

Pri putovaní si deti mohli uvedomiť, že ak sa nechávame viesť niekým, kto pozná cestu, sme v bezpečí. Musíme ho však počúvať. Ak by sme išli po triede sami so zaviazanými očami, mohli by sme si ublížiť. Preto je potrebné počúvať. Pán Boh ukazoval cestu Abrahámovi a on dával pozor na všetkých, ktorí išli spolu s ním. Aj naši rodičia alebo ľudia, ktorí sa o nás starajú a majú nás radi, nám ukazujú, ako sa máme správať, aby sme si neublížili – ukazujú nám cestu. Preto ich chceme počúvať.

• Úloha domov

Dnes, keď prideme domov, môžeme rodičom porozprávať príbeh o Abrahámovi a budeme sa snažiť počúvať ocka a mamu. Zajtra si porozprávame, ako sa nám darilo.

• Realizácia ďalších dní

Podobným spôsobom môžeme zrealizovať ďalšie dni, v ktorých si predstavíme ďalšie postoje, ktoré charakterizujú Abraháma a sú inšpiráciou pre náš život:

2. deň: *Abrahám sa rozpráva s Nebeským Otcom a ten ho odmeňuje* (Gn 15, 1-8).

3. deň: *Abrahám je štedrý a pohostinný* (Gn 13, 1-18; 14, 17-24; 18, 1-8).

4. deň: *Abrahám miluje všetkých ľudí a modlí sa aj za tých, ktorí sú zlí* (Gn 18, 16-32).

5. deň: *Abrahám vytvára nový ľud, ktorý miluje a počúva Nebeského Otca* (Gn 17, 1-26).

• Zapojenie rôznych výchovno-vzdelávacích cieľov do realizovaného projektu

V priebehu jednotlivých dní môžeme zapájať do projektu vybrané zložky výchovno-vzdelávacích plánov. Ich výber je vo veľkej miere závislý na kreativite učiteľa. Uvádžame niekoľko možností:

- Telesná výchova

Tu je možné využiť rôzne pohybové cviky, nácvik vzpriamenej chôdze a pod. (príprava na putovanie), relaxácia na chrbte (odpočinok), nosenie a prenášanie predmetov (sfahovanie sa do novej krajiny)...

- Pracovná výchova

Z pracovnej výchovy je možné využiť osobnú hygienu (po ceste), príprava stolovania (pri Abrahámovej pohostinnosti), práca s papierom alebo iným materiálom – strihanie, lepenie, skladanie a pod. (pri zhotovení stromu alebo oltára), výroba zvieratiek, ktoré si Abrahám aj s rodinou vzali so sebou – ovečky, kozy,...

- Prosociálna výchova

V rámci prosociálnej výchovy sa zameriame na vyjadrovanie pocitov, riešenie problémovej situácie – ako sa rozhodnúť (vžitie sa do Abrahámovej situácie), ochota obdarovať iných, podeliť sa, vedieť odpúšťať a myslieť na iných (Abrahámove štedrosť, prosba za Sodomčanov), kooperatívne správanie v skupine (spoločné putovanie)...

- Rozumová výchova

Tu využijeme spoznávanie rodiny a príbuzenských vzťahov (Abrahámove rodina), rozprávanie o práci (práca pastierov, práca rodičov...), spoznávanie prírody (rozprávanie o strome, o zvieratách, rastlinách...), časové vzťahy (večer, ráno, noc,...), orientácia v priestore (počas „putovania“ môžeme deťom urobiť cestu, po ktorej majú ísť – toto je možné spojiť s TV – cesta cez prekážky + orientácia v pojmach hore, dolu, vzadu, vpredu, vedľa, pod, nad...).

- Matematické predstavy

Tu sa zameriame na spoznávanie farieb (akej farby je šatka, ktorú má Sára, opasok, ktorý má Lót, ďalšie šatky, ktoré majú sluhovia a pod.), delenie (ako rozdelil Abrahám svoj majetok s Lótom...), triedenie (napr. stáda – podľa vlastností, veľkosti, počtu – do 5) ...

- Hudobná výchova

Prostredníctvom katechézy využijeme nácvik jednoduchej piesne o Abrahámovi alebo piesne, ktorú si spieval Abrahám a jeho priatelia, možnosť hudobno-pohybovej výchovy (ukazovačka „Otec Abrahám“)

- Výtvarná výchova

V rámci výtvarnej výchovy môžeme maľovať listy na strom, maľovanie srdiečok, možnosť namaľovať to, čo sa nám na príbehu páčilo...

- Literárna výchova

Tu môžeme deti naučiť nejakú báseň o Abrahámovi; modlitbu, ktorú sa modlil Abrahám a pod.

- Jazyková výchova

Celá katechéza ponúka obohacovanie slovného zásoby (o nové neznáme pojmy pre deti).

ThDr. Ján Jenčo, PhD.

vedúci katedry katechetiky a pedagogiky
TF KU v Ružomberku

Školy zriadené saleziánmi

Saleziánske školstvo na Slovensku zapúšťa svoje korene hneď v prvom roku príchodu saleziánov do Šaštína. (1924) Príchodom prvých dvoch saleziánov sa s novoprijatou tridsiatkou chlapcov v školskom roku 1924/1925 spája ďalšia tridsiatka tých, ktorí už majú za sebou prvé gymnaziálne ročníky absolvované v slovenskom ústave „Perosa Argentína“ prechodne zriadenom v Taliansku.

Sľubne rozvíjajúce sa školské dielo zaniká spolu s násilným útlmom rehoľných spoločností. Hneď ako sa naskytla príležitosť, saleziáni obnovili v roku 1990 svoju činnosť a v školskom roku 1991/1992 rozbiehajú hneď dve školy – gymnázium Jána Bosca v Šaštine a SOU sv. Jozefa Robotníka v Žiline. Postupným rozvojom jednotlivých stredísk po celom Slovensku vzniká po desaťročnej prítomnosti saleziánov v Bardejove na Poštárke v roku 2001 materská škola pre rómske deti a od roku 2005 aj základná škola. Saleziánske školy na Slovensku v školskom roku 2006/2007 navštevuje 550 žiakov. Všetky tri typy diel sa snažia prostredníctvom saleziánov a ich spolupracovníkov pristupovať k mladým v duchu preventívneho systému - otca a učiteľa mládeže, sv. Jána Bosca.

SOU sv. Jozefa Robotníka v Žiline

Saleziánske Stredné odborné učilište sv. Jozefa Robotníka v Žiline je jediným slovenským učňovským zariadením spravovaným rehoľnou komunitou. Vzniklo 1. mája 1991. V školskom roku 1991/1992 ho začalo navštevovať takmer 50 prvákov. Od jeho otvorenia uplynulo už 15 rokov. Počet chlapcov v súčasnosti je 314. Pripravujú sa na budúce povolanie v trojročných učebných odboroch: autoopravár, automechanik, lakovník, autoelektrikár, maliar, murár a stolár. Tí najlepší môžu pokračovať v dvojročnom nadstavbovom štúdiu. Dodnes vyštudovalo našu školu 636 chlapcov.

V prvom ročníku chlapci absolvujú prax v školských dielňach a vo vyšších ročníkoch pracuje väčšina z nich v značkových servisoch a stolárskych dielňach. Pekným príkladom spolupráce a snahy našich chlapcov sú podakovania od týchto firiem.

Naším prvoradým cieľom je pomáhať chlapcom prežiť učňovské obdobie čo najplnšie a zároveň ich pripraviť pre budúci život, aby boli schopní dôstojne zaujať svoje miesto v spoločnosti ako skutoční odborníci vo svojom remesle

i v cirkvi ako príkladní kresťania. To hlavné je viesť ich k zodpovednosti – aby vedeli zobrať zodpovednosť sami za seba aj za tých, ktorí im budú v živote zverení. Aby sa z nich stali zrelé osobnosti. Tomu pomáha pravidelný duchovný a sviatostný život. Je zrejme, že chlapci sa veľmi radi vracajú do nášho prostredia, radi s nami komunikujú a často nás navštevujú. Prídu si zaspomínať, porozprávajú sa alebo poradiť, ak majú nejaké problémy. To je znak, že sa tu cítia dobre.

Vo voľnom čase sa môžu chlapci rozvíjať v záujmových krúžkoch pod vedením učiteľov, majstrov a saleziánov. V súčasnosti funguje na škole 20 krúžkov, ktoré prinášajú chlapcom plnohodnotné vyplnenie voľného času. Napriek tomu, že sme chlapčenskou školou, neizolujeme sa od ostatných škôl. Práve naopak. Dôkazom toho je dobrá spolupráca so SZŠ a PaSA v Čadci. Organizujeme spoločné podujatia, medzi ktoré patria športové akcie a mnohé iné aktivity.

V škole sa realizujú viaceré projekty: Infovek, Leonardo da Vinci, Otvorená škola, Rozvojové projekty MŠ SR – jazykové laboratória a knižnica, Renovabis...

Študenti zo vzdialenejších obcí a miest bývajú v domove mládeže. V domove mládeže je momentálne obsadené, býva tu 90 chlapcov. Je to zariadenie, ktoré zabezpečuje stravu, ubytovanie, prípravu na vyučovanie a voľnočasové aktivity. V dennom programe je priestor na modlitbu, vychádzky, záujmovú činnosť, štúdium, svätú omšu i osobné voľno. V domove mládeže je možnosť tráviť každý druhý týždeň aj víkend, a to už spoločne v prírode alebo pri množstve iných akcií, ponúknutých na spríjemnenie voľného času a na povzbudenie ducha.

Asi najväčším zadosťučinením je pre nás úspech našich absolventov na trhu práce a aj prijatie žiakov na vysoké školy. Tieto fakty a stretnutia s bývalými absolventmi našej školy nás utvrďujú o správnosti našej výchovy

v duchu preventívneho systému dona Bosca., www.sou.sdb.sk.

Gymnázium Jána Bosca, Šaštín-Stráže

Gymnázium v kláštore? Prečo nie? Záhorie. Mestečko Šaštín-Stráže. Národná bazilika, vedľa nej kláštor, asociujúci asketický, utiahnutý a tichý život mníchov. Tento je však niečím výnimočný. Práve v ňom sa totiž nachádza jedna z troch saleziánskych škôl na Slovensku. Preto každé ráno ožívajú jeho chodby viac ako chodby iných kláštorov.

Rozdiel je badateľný od skorého rána, asi hodinu a pol pred začatím vyučovania, keďže v budove sa nachádza aj internát. A to nie hocijaký. Internát, rovnako ako celá škola je presiaknutý duchom saleziánskej výchovy v štýle dona Bosca, zakladateľa tejto rehole. Ten uprednostňoval pri výchove chlapcov preventívny systém, založený na zmysluplnom vyplňaní ich voľného času, tak, aby im nezostával priestor na činnosti, ktoré nevedú k harmonickému rozvoju osobnosti ako dobrého kresťana a občana.

O výchovu sa okrem učiteľov starajú aj vychovávateľa. Každá trieda má dvoch vychovávateľov - asistentov, ktorí sú neustále k dispozícii – jedného saleziána a jedného laika. Tým je zabezpečená osobitná starostlivosť a individuálny prístup k študentom. Ďalším faktorom, ktorý prispieva k osobitej atmosfére na internáte, je fakt, že škola je čisto chlapčenská. Napriek niektorým nevýhodám, ktoré pociťujú najmä študenti, treba uznať, že tu medzi chlapcami vzniká spoločnosť, ktoré je družnejšie, spontánnejšie a otvorenejšie ako hociktoré iné.

Učiteľský zbor sa skladá z jedenástich učiteľov, z ktorých traja sú saleziáni – nezastupiteľnú úlohu tu teda majú aj laici. Vekový priemer pedagógov je 33 rokov, čo je tiež pravdepodobne pozoruhodný údaj.

V tomto školskom roku si škola pripomína pätnásť výročie od svojho založenia. Za ten čas získala pomerne silnú tradíciu a množstvo úspešných absolventov dokazuje, že táto škola rodinného typu má svoje opodstatnenie aj v budúcnosti. www.gymsastin.edu.sk

Základná škola s materskou školou

bl. Zefyrína v Bardejove

ZŠ s MŠ bl. Zefyrína vznikla spojením Cirkevnej materskej školy bl. Zefyrína a Základnej školy sv. Dominika Sávia a bola zaradená do siete škôl a školských zariadení MŠ SR a následne zriadená 1. januára 2006. Materská škola a základná škola ako samostatné subjekty sa venovali rómskym deťom už predtým.

Saleziáni dona Bosca začali svoju pôsobnosť na rómskom sídlisku Poštárka v Bardejove v roku 1991. Prvé aktivity boli zamerané na katechézu a na zmysluplné využitie voľného času. Postupom času sa rozsah i obsah aktivít rozrastal a získané skúsenosti poukazovali

na nevyhnutnosť komplexnej edukačnej starostlivosti o rómske deti. Na základe pozorovanej potreby sa zrodila myšlienka prevzatia zodpovednosti najprv o cieleňú predškolskú starostlivosť o rómske deti v materskej škole. Táto začala svoju činnosť ako cirkevná 1. septembra 2001. V prvom roku svojej existencie zaškolovala 33 rómskych detí, v druhom 44 a v nasledujúcich rokoch 55 rómskych detí prevažne v predškolskom veku. Záujem zo strany Rómov by bol aj vyšší, žiaľ kapacita budovy to nedovoľuje. V materskej škole pracujú štyri pani učiteľky a dve rómske asistentky učiteľa, ktoré pomáhajú pri prekonávaní jazykovej bariéry a pri ostatných pedagogických činnostiach, nakoľko všetky deti pochádzajú z málo podnet-

ného a sociálne veľmi zanedbaného prostredia rómskeho sídliska.

Keďže jedným z najväčších problémov edukácie rómskych detí je veľmi častá a bezdôvodná absencia detí v škole, v spolupráci so štátnou školou v meste Bardejov sa v roku 1999 vytvorili elokované prvé triedy štátnej školy tiež priamo na rómskom sídlisku, v priestoroch pastoračného centra Saleziánov. Existencia možnosti navštevovať prvé triedy základnej školy výrazne znížilo, ba skoro celkom odstránilo záškoláctvo rómskych detí zo sídliska. V septembri roku 2005 sa z elokovaných tried už obecnej školy stala saleziánska Základná škola sv. Dominika Sávia. Saleziáni na Poštárke postavili aj telocvičňu a tri triedy, ktoré by po ukon-

čení v októbri toho roku mali výrazne skvalitniť materiálne zabezpečenie edukácie v prvých ročníkoch základnej školy.

A prečo škola nesie meno bl. Zefyrína? Tento blahoslavený je prvý blahorečený Róm (zo Španielska z mestečka Barbastro) v dejinách Cirkvi, ktorý zomrel ako mučeník s ružencom v ruke a s výkrikom „Nech žije Kristus Kráľ!“.

Cieľom edukácie rómskych detí v našej materskej i základnej škole je vychovávať ich v duchu preventívneho systému sv. Jána Bosca s láskou a úctou a pripraviť ich na úspešné zvládnutie vyšších ročníkov základnej školy, a tým im sprístupniť vyšší stupeň vzdelanosti a schopnosť platne sa zaradiť do spoločnosti.

Školy zriadené školskými bratmi

Prví školskí bratia prišli na Slovensko v roku 1899 a to do Urmina – dnešné Mojmirovce pri Nitre. Tu mali ľudovú školu a robili osvetovú činnosť v kresťanskom duchu.

Do Bojnej pri Topolčanoch prišli bratia v roku 1901. Učili na ľudovej chlapčenskej škole, neskôr založili aj meštiansku školu, po čase zriadili aj malý noviciát (juvenát) pre svoj budúci rehoľný dorast. Neskôr tu mali aj noviciát. Po postupnej rekonštrukcii budovy a jej prispôsobovaní pre školské a internátne účely založili internát pre chlapcov a súkromnú učiteľskú školu. Vybudovali tu ihriská a zriadili mnoho kabinetov s množstvom vyučovacích pomôcok. Od roku 1924 bratia začali vyučovať na Učiteľskom ústave v Spišskej Kapitule, kde ich pozval biskup Ján Vojtaššák. Tu metodicky a prakticky pripravovali budúcich učiteľov pre praktickú činnosť v cvičných triedach. Dôsledným prístupom

viedli k sústavnej a samostatnej práci v škole a k osvetovej činnosti medzi ľuďmi.

Od roku 1928 pôsobili bratia v Močenku, kde nitriansky biskup Karol Kmeťko dal bratom do prenájmu veľký kaštieľ s parkom. Tu učili na ľudovej a meštianskej škole. Navštívili divadlá a robili rozličné prednášky pre širokú verejnosť. Ďalej pôsobili na Učiteľskom ústave v Bánovciach nad Bebravou, v Bratislave mali učňovský dom, v Slovenskej Lupči nápravný ústav – polepšovňu a ľudové školy v Zákamennom, Lome a v Hornej Kráľovej. Celkovo pôsobili na Slovensku na 13 miestach až do likvidácie v máji r. 1950.

V súčasnosti Inštitút obnovil svoju činnosť na Slovensku. 9. februára 1991 vznikla

rehoľná komunita v Bratislave – Rusovciach. 5. septembra 1991 začali bratia prácu na Cirkevnej škole sv. Jána de la Salle v Bratislave – Rači. Tu zriadili v r. 1991 druhú komunitu. V roku 1993 začali bratia s prácou na Gymnázium Školských bratov v Bratislave – Rači, v tom istom roku zriadili novú komunitu aj v Prešove. Istú dobu po roku 1989 bratia tiež pôsobili v Chynoranoch a Mojmirovciach. V roku 1998 boli tieto pôsobiská pre nízky počet bratov zrušené.

Najvýznamnejším prostredím pôsobenia Inštitútu je škola. Nie je však prostredím výlučným. Inštitút využíva aj iné prostriedky, ktoré sú prispôbené krajine, prostrediu, dobe, okolnostiam, potrebám.

Obroda každého druhu činnosti vo verejnom živote sa musí začínať obrodou ducha, výchovou srdca a svedomia už u mladej generácie. Dnes mládež na Slovensku potrebuje predovšetkým náboženskú výchovu. Potrebuje dospelých, ktorí by s ňou kráčali v týchto ťažkých časoch, potrebuje tých, ktorí jej pomôžu opravdivo žiť svoje krstné zasvätenie. Bratia spolu s laikmi, ktorí majú s Inštitútom rovnakú činnosť a cieľ, snažia sa vychádzať v ústrety potrebám mladých.

Pôsobenie na srdce, ktoré je charakteristikou školských bratov, sa uplatňuje v čase vyučovania v škole, cez stretnutie, prednášky, reflexiu i spoločnú modlitbu. Tak sa bratia, učители a žiaci usilujú vytvoriť jedno spoločenstvo podľa požiadaviek Evanjelia. Spoločenstvo skutočnej lásky v škole Ježiša Krista.

„Dobrý deň,“ pozdravil malý princ .

„Dobrý deň,“ odvetil obchodník.

Bol to obchodník so špeciálnymi tabletkami, ktoré utišujú smäd. Keď človek prehltnie jednu tabletku za týždeň, nemusí už piť.

„Prečo to predávaš?“ spýtal sa malý princ.

„Lebo užívaním sa veľmi usporí čas,“ odpovedal obchodník.

„Vedci vyrátali, že sa ušetrí päťdesiat tri minút za týždeň.“

„A čo ľudia urobia s tými päťdesiatimi tromi minútami?“

„Každý kto čo chce...“

Keby som ja mal navyše päťdesiat tri minút, povedal si v duchu malý princ, išiel by som celkom pomaličky k studienke...

(A. de Saint-Exupéry:
Malý princ)

Ísť ku studničke. Uhasiť smäd. Keby som sa vás opýtal, či ste niekedy boli smädni, bolo by to naivné a smiešne. Každý z nás by vedel o tomto slove rozprávať príbehy:

- o smäde dieťaťa po materinskom mlieku,
- o smäde dospievajúceho po slove uznania,
- o smäde študenta po prázdninách,
- o smäde chorého po zdraví,
- o smäde hladného po chlebe,
- o smäde zalúbeného po prítomnosti toho, koho má rád,
- o smäde zúfaleho po zmysle ľudského života,...

Smäd, smäd a smäd... Filozofi a psychológovia hovoria o existenciálnom smäde. O akosi bytostnom smäde človeka, ktorý patrí k jeho najzákladnejším vlastnostiam. K sprievodným znakom jeho života. Životom sklamaní a „vysmädnutí“ často ani neveríme, že ešte existuje nejaké východisko. Že existuje čosi, čo nás môže vnútorne naplniť, uspokojiť a urobiť naozaj šťastnými. Zavalení predsudkami, odmietame všetko. Sebavedome si myslíme, že sme dosť skúsení a múdri.

Veľmi pripomíname človeka z nasledujúceho podobenstva:

Ambiciózný muž v túžbe po poznaní chcel pešo prejsť

snímka: archív KPKC

Nájsť svoju studienku

Saharu. Chystal sa veľmi zodpovedne na namáhavý pochod. Nechcel ísť nepripravený. Nechcel zbytočne riskovať. Zbieral všetky možné informácie o živote na púšti, nakúpil si množstvo múdrej literatúry, mapy, kompas, potraviny... Konečne prišiel deň „D“. Zbalený a poučený sa konečne sám vydal naprieč púšťou. Prvé dni úspešne napreduje. Prekážky zdoláva bez väčších problémov. Všetko, každý krok, si poctivo zaznačuje do denníčka. Dni sa míňajú... Kilometre ubiehajú... Zásoby sa vyčerpávajú... Únava sa zväčšuje... Nebezpečenstvo narastá... Vypil posledné kvapky vody... Smäd je stále naliehavší... Vyčerpaný padá na rozpalený piesok. Z posledných síl napína sluch a zrak. Hľadá v pries-

tore náznaky života. Zachrániť ho totiž môže iba oáza... Zdá sa mu, akoby len neďaleko videl vyrastať palmy. Akoby len kdesi nablízku počul zurčať vodu... Napína posledné sily, aby sa vydal tým smerom...Vzápätí sa však nádej mení na zúfalstvo: Oáza? Zurčanie vody? Tu? Uprostred púšte? Nezmysel! Hlúposť! Či som málo čítal o fatamorgáne? Iste je to ona! Ide iba o falošné zdanie, ktoré ma odvedie hlbšie a hlbšie do púšte! Ide o prelud! Nesmiem mu podľahnúť! Nesmiem mu uveriť! Ide o podvod prírody! Musím ísť opačne!... S námahou vstáva a mení smer... O nejaký čas nájdú beduíni jeho slnkom vysušenú mŕtvolu. V tichu postoja a so smútkom skonštatujú: Moderný človek.

Chudák. Tak blízko bol pri prameni a zomrel od smädu!

Neobjavili sme v tomto mužovi sami seba? Čo všetko ešte musíme prežiť, aké rôzne životné sklamania musíme absolvovať, aby sme vytriezveli a aby sme sa stotožnili s konštatovaním múdreho Augustína: Nespokojné je moje srdce, kým nespočinie v tebe, Bože! Tak blízko pri nás je Žriedlo žriediel. Studnička studničiek. ŽIVOT NASYCUJÚCI BOH. Možno nám bráni predsudok, aby sme sa z neho napili... Tak blízko pri prameni... Tak blízko...

Prajem vám i sebe, aby sme v roku, ktorý je pred nami našli svoju STUDIENKU. Len nezabudnime, že z najčistejších prameňov sa pije pokľaciačky...

P. Matej Kyška SchP

Prinášame bližšie informácie o experimentálnom overovaní učebných osnov v katolíckych gymnáziách, ktorý prebieha už štvrtý školský rok

Vyučovanie náboženstva na katolíckych gymnáziách

„Obsah vyučovania katolíckeho náboženstva musí byť odborne a systematicky podávaný, aby u žiakov nevznikol nepomer medzi všeobecnými a medzi náboženskými vedomosťami. Okrem toho sa podstatne odlišuje od ostatných predmetov, lebo jeho cieľom nie je len jednoduché stotožnenie s náboženskými pravdami, ale odovzdanie sa celého človeka Kristovi.“¹

Pri zrode myšlienky tvorby učebných osnov náboženstva na katolíckych gymnáziách stáli učitelia viacerých katolíckych gymnázií. V súlade s dokumentmi Magisteria si uvedomovali, že katolícke gymnázia potrebujú svoje vlastné učebné osnovy, ktoré by zodpovedali ich špecifickým podmienkam (typ školy, dotácia hodín, klasifikácia predmetu, možnosť maturitnej skúšky). „*Katolícka škola sleduje dva ciele: priviesť človeka k ľudskej a kresťanskej dokonalosti a k zrelosti vo viere.*“² Bolo potrebné, aby pred schválením osnovy prešli procesom overovania.

Vďaka pozitívnemu prijatiu zo strany Mons. Rudolfa Baláza sa v roku 2002 začala realizácia tohto projektu. Odborným garantom projektu sa stal prof. Anton Tyrol z Katolíckej univerzity v Ružomberku. K spolupráci bola prizvaná aj katedra psychológie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity. Špecifikum tohto projektu sú texty pre učiteľov vypracované rôznymi odborníkmi. V súčasnosti prebieha posledný štvrtý rok overovania osnov. Do projektu je zapojených sedem katolíckych gymnázií z celého Slovenska. Zástupcovia škôl sa stretávajú dva krát do roka na hodnotiacich stretnutiach.

Pracovnú skupinu tvoria: Martin Jarábek, ktorý študoval katechetiku na Pápežskej saleziánskej univerzite v Ríme, Mgr. RNDr. Mária Latáková, učiteľka náboženstva a fyziky na Gymnáziu sv. Uršule v Bratislave a Mgr. Mária Dravecká, ktorá vyučuje náboženstvo na Gymnáziu sv. Tomáša Akvinského v Košiciach.

Základná štruktúra osnov sleduje dve tematické línie: v prvom a druhom ročníku je to línia uceleného spôsobu podania kresťanského posolstva a v treťom a štvrtom ročníku línia uceleného spôsobu podania kresťanského života.

Vyučovaci proces je podriadený princípom korelácie, inkarnácie a vernosti Bohu a človeku. Pedagogické metódy podriadené princípu korelácie, vedú žiakov k životnému štýlu, kde kritériom je Ježiš Kristus - jeho osobnosť a náuka. Viera ovplyvňuje život a život je výzvou prehlbovať vieru. „*Úlohy spočívajú vo vytvorení harmonickej syntézy medzi kultúrou a vierou, ako aj medzi vierou a životom, teda syntézy, ktorá vzniká, ak sa vo svetle evanjeliového posolstva vzájomne dopĺňajú rôzne poznatky z rozličných oblastí ľudského poznania a ak sa zároveň rozvíjajú čnosti, ktoré charakterizujú kresťana.*“³

Učiteľ motivovaný princípom inkarnácie⁴ sa skláňa k žiakovi, čiže použije pre žiaka zrozumiteľnú reč na hovorenie o veciach nezrozumiteľných. Vo vyučovaní náboženstva poznáme rôzne prístupy, ktoré prijali za svoj stred napr. problém (problemsolving), človeka (antropocentrizmus), doktrínu (dogmatizmus), a pod. Princíp vernosti Bohu i človeku má dva stredy zároveň, ktoré sú rovnako dôležité.⁵

Základným významom tvorby štandard a osnov pre katolícke náboženstvo je nevyhnutnosť prepojiť teológiu s pedagogikou s prihliadnutím na špecifika vývinových charakteristik osoby žiaka v období dospievania (špecifiká kognitívneho vývinu, emočného vývinu, psychosociálneho vývinu, morálneho vývinu ako aj vývinového moratória). Z toho nutne vyplýva potreba využitia výhod kombinovaného osnovania učiva. Niektoré témy sú radené lineárne, a v iných je uprednostnená špirálová forma osnov, tak aby sa dosiahlo prehlbovanie a rozvíjanie základných tém na novej kvalitatívnej úrovni a v novom kontexte. Vďaka tejto kombinácii bola zachovaná systematickosť a štruktúrovanosť učiva, s ohľadom na uvedené vývinové špecifiká obdobia

dospievania. Osnovy explicitne vyjadrujú edukačné ciele, ktoré sú zamerané nielen na kognitívnu oblasť, ale aj na oblasť afektivity a a psychomotoriky osobnosti žiaka.

Medzi pozitíva projektu pre katolícke gymnázia patrí prepojenie s cieľovými požiadavkami na maturitnú skúšku; v prvej polovici roku 2007 budú učebné osnovy overené, odučené a sprípomienkované učiteľmi siedmich katolíckych gymnázií z celého Slovenska. V budúcom školskom roku ich bude možné po schválení uviesť do praxe ako alternatívu k existujúcim osnovám pre katolícke školy. Sú zhotovené texty pre učiteľov ako podklady pre prípravu na hodinu; tohto času sú vo finálnom štádiu prípravy textov pre 4. ročník. Vytváranie portfólia rieši problém učebníc a vedie k väčšej aktívnej účasti žiakov, je možné ich neustále pružne aktualizovať a taktiež prispôbovať konkrétnemu typu škôl. V spolupráci s katedrou psychológie Trnavskej univerzity sú pripravené aj odborné texty pre formovanie osobnosti žiaka, do ktorých je zakomponovaná aj výchova k manželstvu a rodičovstvu. Kládne sa dôraz na formovanie nielen postojov žiaka, ale celej jeho osobnosti. V blízkej budúcnosti sa plánujú študijné texty pre maturantov, ktoré budú v zhode s požiadavkami na maturitnú skúšku. Po dohode s Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom je možné zverejniť vedomostné štandardy tak, aby ich mohli pripomienkovať všetky katolícke stredné školy, v ktorých je záujem o maturitnú skúšku.

V tomto školskom roku sa očakáva predloženie a schválenie overovaných osnov na Ministerstve školstva SR a Konferencii biskupov Slovenska. Budúci školský rok už bude možné podľa týchto osnov učiť na katolíckych gymnáziách. Vypracované dokumenty tvoria solídny základ pre tvorbu metodických materiálov, prípadne učebníc, či portfólia, a tiež jedinečný predpoklad pre vzájomnú pomoc učiteľov katolíckych gymnázií v oblasti vyučovania náboženstva.

V prípade záujmu je možné nájsť materiály uverejnené na stránke www.kbd.sk/ osnovy.

Mgr. Peter Ikhardt
Martin Jarábek

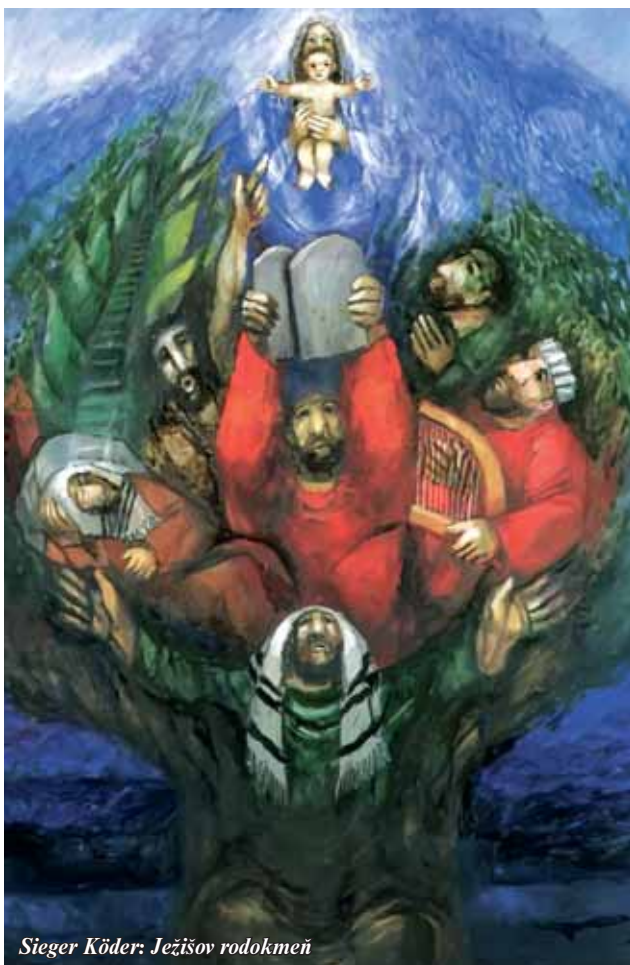
¹ Cfr: Kongregácia pre katolícku výchovu, *Katolícka škola, Rím 1977, 50.*

² Kongregácia pre katolícku výchovu, *Náboženský rozmer výchovy v katolíckej škole, Rím 1988, 34.*

³ Kongregácia pre katolícku výchovu, *Katolícka škola, Rím 1977, 37.*

⁴ Pozri bližšie rubriku *Pojmy známe neznáme.*

⁵ Cfr: Kongregácia pre klerikov, *Všeobecné direktorium pre katechizáciu, Vatikán 1997, čl. 145.*

Sieger Köder: Ježišov rodokmeň

Sieger Köder: Slovo sa telom stalo

Inkarnačný princíp

Tajomstvo vtelenia výrazne ovplyvnilo celé ľudské dejiny. Boh prichádza na svet ako malé dieťa v extrémnych životných okolnostiach. Interpretácia tejto veľkej udalosti z pohľadu pedagóga prináša nové paradigmy do každodennej praxe. Nejde tu len o formálnu zmenu v prístupe k žiakom, ale o nový spôsob komunikácie, formovania viery, ba dokonca nový životný štýl.

Boh prehovoril ľudskými slovami, znížil sa k človeku, aby ho dvíhal k sebe. Komunikuje tak nielen obsah slov, ale aj seba samého. „Božie slová vyjadrené ľudskými jazykmi sa pripodobnili ľudskému spôsobu hovorenia, ako keď sa svojho času Slovo večného Otca pripodobnilo ľuďom, vezmúc na seba krehké ľudské telo. Ježiš prijíma ľudské telo, v danej konkrétnej historickej situácii, aby vo svojej kultúre prehovoril ľudským jazykom“ (DV, čl.13). Reč učiteľa a reč žiakov má najst spoločný prienik. I tu nám Ježiš ukazuje cestu, v evanjeliách nenachádzame cudzie slová z jeho úst. Rybárom hovorí o sieti, poľnohospodárom o poli, kúkoli, vinohradníkom o viniči, všetkým však ohlasuje spásu.

V Ježišovi Boh prijíma ľudskú podobu, lebo priamo a bezprostredne ho nemôžeme uvidieť a dotknúť sa ho. Takto sa nám Boh stáva dostupným a pochopiteľným. Ľudské slová sú vždy chudobné, čiastočné, neschopné vyjadriť v plnosti prítomné tajomstvo. Sú potrebné mnohé a rozdielne slová na to, aby sme sa priblížili pravde. Používame subjektívne vyjadrenia o viere na rozprávanie o tajomstve, ktoré sa skrýva vo vnútri. Máme veľkú zodpovednosť za obsah i spôsob podania.

Antropologický obrat následne dáva do stredu činnosti Cirkvi človeka a ukazuje tiež spôsob tejto činnosti. „Prvá cesta, po ktorej musí ísť Cirkev pri plnení svojho poslania, je celý človek v celej pravde svojej existencie, svojho osobného a zároveň aj spoločenského a sociálneho bytia (...) Človek je prvou a hlavnou cestou Cirkvi, cestou, ktorú určil sám Kristus, cestou, ktorá bez akejkoľvek inej možnosti vedie cez tajomstvo vtelenia a vykúpenia“ (RH, čl.14).

Ježiš je najdokonalejším jedinečným a neopakovateľným príkladom naplno realizovanej ľudskosti. On je ten, ktorý dokázal naplno uskutočniť všetky ľudské možnosti

a dosiahol v plnosti úplné odovzdanie sa Božiemu tajomstvu. Ľudskosť človeka je miesto, v ktorom sa sprítomnil Boh v našej každodennej existencii, ako dobrý a milujúci Otec, ktorý má moc spasiť a naplniť náš život. Aj na hodinách náboženstva je každodenný život prítomných žiakov dôležitý zdroj lúčov viery a miesto, kde sa môže stať Slovo telom.

Boh v Ježišovi Kristovi prijal ľudskú Tvár a spôsob každodenného života a stal sa podobný človeku vo všetkom okrem hriechu. Učiteľ sa skláňa k žiakovi, prehovorí jeho vlastnými slovami. Používa pre žiaka zrozumiteľnú reč na priblíženie nezrozumiteľných vecí.

Ježiš ohlasuje nielen slovami, ale používa i gestá a znamenia, hovorí celým svojím životom. Jeho slová sa stávajú skutkom, slová osvetľujú znamenia a znamenia potvrdzujú pravdivosť slov. Osobnosť učiteľa a jeho každodenný život viery je tiež miestom ohlasovania. Cieľom vyučovania potom nie je iba pochopenie obsahu viery, ale príľnutie k Ježišovi Kristovi ako Pánovi svojho života.

Martin Jarábek

„Prví“ na festivale anglickej piesne v Nowom Targu

Všetko to začalo v čase, keď sa mesiac január chystal odovzdať opraty do rúk februáru, v čase keď študentov Gymnázia M. Hattalu v Trstenej čoraz častejšie máta. Nočná mora v podobe polročného vysvedčenia. P. uč. Gembalová nás oslovila, či by sme spolu nevytvorili zbor, ktorý by našu školu reprezentoval na festivale v Nowom Targu. Viete si predstaviť moje nadšenie. Výlet do Poľska, navyše počas vyučovania tesne pred jarnými prázdninami. Senzácia! Takmer okamžite som súhlasila. A tak sme sa s Lusilou v pondelok po šiestej hodine vydali do „Siváku“ na prvý nácvik.

Keď sme otvorili dvere učebne, miestnosť už bola aj v tých najzastrečenejších kútikoch plná vzrušenej vravy. To kvantum národa ma trochu vykoľajilo, ale keď už som predsa prišla, nedalo sa cúvnuť. A tak sme zhodili svoje objemné tašky a usalašili sme sa v prvej lavici, jednom z mála voľných miest. Pani učiteľka nás všetkých privítala a vyjadrila nadšenie, že sme sa zišli v takom hojnom počte. Onedlho sa z „hrdla“ magnetofónu začali lenivo drať prvé tóny baladickéj piesne *Above all* (v preklade *Nad všetko*) v mojom prípade to bola láska na prvé počutie. Potom každý „vyfasoval“ text. Spolu s p. uč. Letášiovou sme si skladbu preložili a natrénovali výslovnosť,

neskôr sme sa rozdelili do troch hlasov (ušiel sa mi soprán – ten najvyšší, z čoho som veľmi nadšená nebola, ale nakoniec to dobre vypálilo) a nacvičovali refrény. Po treťom „stretku“ som už ako-tak ovládala celý text, čo sa Lusile podarilo už o týždeň skôr. Medzitým niektorí „vojaci“ (presnejšie vojak, jediný zástupca drsnejšieho pohlavia v našej „armáde“ a niekoľko vojačiek) predčasne zahodili flintu do žita.

V druhej fáze sme skúšali už celú pieseň aj s vokálmi a pridali k nej živšiu *Come now is the time to worship*, ktorú možno častejší návštevníci nášho kostola poznajú v slovenskom preklade „Pod, teraz je čas vzdať chválu“. Na záver sme dolaďovali oblečenie a nejakú tú choreografiu.

Konečne nadišiel deň D. Od nervozity som ani poriadne nespala. Na festivale bolo prihlásených celkom 25 zborov, ale musíme si predsa veriť, veď sme z Oravy (keď to pomohlo Bažíkovi).

Onedlho sme sa museli premiestniť do zákulisia a vymýšľať vetu v angličtine (musíme sa predsa nejako predstaviť).

No, čo vám budem hovoriť. Ten predstov nám bol na dve veci, keďže nám nepustili mikrofón... Zo samotného spevu nemám zlý pocit. Učiteľky hovoria, že sme boli skvelé a ony majú predsa vždy pravdu, alebo nie? (ak náhodou pravdu nemajú tak platí predchádzajúca veta). Pani tajomníčka, ktorá bola tiež s nami, spomenula, že hlavná porotkyňa si s nami pospevovala.

Bola to skvelá akcia, ktorá aspoň nachvíľu spojila kôpku mladých dievčat. Dalo nám to príležitosť spoznať nových ľudí a niečomu sa poučiť. Je skvelé, čo sme spoločnými silami dokázali, a preto všetkým patrí jedno veľké VĎAKA.

(Babám za spev; učiteľkám, že to s nami nevzdali; riaditeľovi za autobus; Križiakom za podklad; vodičovi za bezpečnú jazdu; pánovi colníkovi, že nás predsa pustil; zboru Alfa za šály; tanečnej za nahavice a pravdaže aj tým, čo to predčasne zabalili).

Celý tento článok ukončím vetou z tabule (zainteresovaní vedia o čom hovorím): Prišli, videli, zaspievali, najedli sa... a vyhrali.

Lenka Kristofčáková,

žiачka Gymnázia M. Hattalu v Trstenej

Zo života cirkevnej materskej školy

Brumík je náš kamarát

14.11. 2006 popoludní zavítal do Cirkevnej materskej školy sv. Terezy v Michalovciach medvedík Brumík so svojou kamarátkou Marcelkou. Nezabudli vziať so sebou aj sladkosť, pohľadnice a veľa radosti. Spolu s deťmi spievali, tancovali a zabávali sa. No a samozrejme, ako dobrí kamaráti si podávali aj ruky...

Macko Brumík pozval do tanca aj rodičov, a tak celý deň bol krajší pre každú našu rodinu.

Naša svätá omša

21. novembra 2006 ráno sa v kaplnke Kláštora sv. Terezy v Michalovciach zišli deti i rodičia na slávnostnej „detskej“ svätej omši, ktorú celebroidal pán kaplán Viliam pri príležitosti 138. výročia založenia Kongregácie Dcéry Božskej Lásky. Deti liturgiu obohatili spevom, hrou na rytmických hudobných nástrojoch, miništrovaním, spontánnym prednášaním prosieb a aktívnou účasťou počas príhovoru. Ten-to deň sa niesol v slávnostnej atmosfére,

veď sviatok nemali len rehoľné sestry, ale aj tí, o ktorých sa s láskou starajú.

Cesta nie je ihrisko

14.11.2006 dopoludnia zavítala do materskej školy teta policajtká. Spolu s deťmi rozprávala o pravidlách cestnej

premávky a priblížila im prácu polície. Potom sa na dvore objavil veľký pes Rex spolu s kynológmi. Deti mali možnosť vidieť psa pri zásahu a zadržiavaní nepriateľa.

Nakoniec sa s Rexom skamarátili a každé z nich ho mohlo pohladiť.

Modlitby za školy (II. ročník)

Projekt prebieha od 1. do 24. decembra 2006

Pre úspešnosť projektu pokračujeme v druhom ročníku Modlitieb za školy. Cieľom projektu je zvýrazniť dôležitosť kresťanských hodnôt pri výchove mladej generácie v našej spoločnosti, ekumenicky prehĺbiť spolupatričnosť mladých kresťanov a poukázať na ich zodpovednosť za evanjelizáciu školského prostredia.

- druhý ročník prebieha od 1. decembra do 24. decembra 2006
- projekt je určený žiakom a študentom základných, stredných i vysokých škôl.

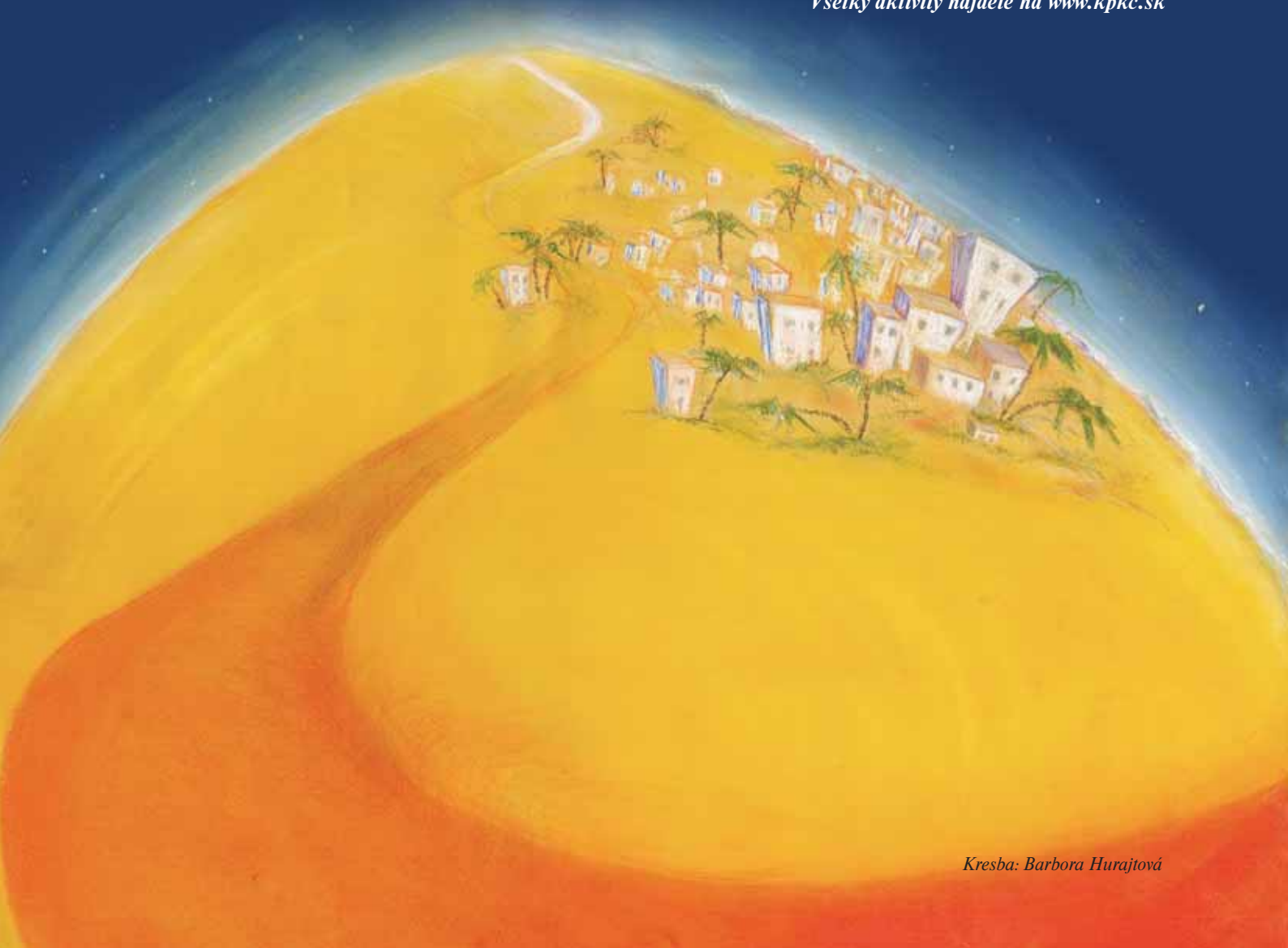
Odporúčané aktivity pre základné školy:

„Adventný veniec“
„Betlehemska cesta“

Odporúčané aktivity pre základné školy (8. a 9. ročník), stredné a vysoké školy

„Žltá stužka“

Všetky aktivity nájdete na www.kpkc.sk

„Betlehemska cesta“

Odporúčaná veková kategória: žiaci 4. - 7. ročníka

Cieľ: Umocniť symbol svetla ako symbol svedectva.

Myslienka „Betlehemskej cesty“: Ponúkame metodickú pomôcku – obraz betlehemskej cesty. Obraz je plný svetla, ktoré vyžaruje z teplých farieb (žltá, oranžová). Pracujeme so symbolom svetla – symbolom kresťanského svedectva. Cesta na obraze sa kľukatí kopcom do Betlehema. Symbol žltého kopca nám môže pripomínať Eucharistiu, prijímanie Krista a rozhodnutie sa pre neho. Do Betlehema sa prišli pokloniť tí, ktorí Ježiša prijali do svojho srdca. Ak chceme, aby svedectvo života s Kristom bolo skutočné, je potrebné ho prehlbovať sviatostným životom a modlitbou za seba a svoje okolie.

Pre žiakov je práve škola prostredím, kde majú vydávať kresťanské svedectvo, a kde sú povolani byť svetlom pre svet.

Môžeme použiť aj postavy vyrobené z papiera. Práca s betlehemskými postavami je zameraná na spôsob svedectva každej postavy. Biblické postavy /Mária, Jozef, pastieri, králi/ hľadajú vo svojom živote Boha a prijímajú jeho vôľu, putujú za hviezdou, ktorá je výzvou k jeho hľadaniu.

Ježiš je Svetlo, ktoré osvecuje každého človeka. Ježiš je Svetlo, ktoré prináša život, zapáľuje v ľudských srdciach svetlo viery, nádeje a lásky.

1. časť „Cesta“

Pomôcky: obraz „Betlehemska cesta“ (formát A2), výkres A2, nožnice, lepidlo

Postup:

Cesta je skladačkou obrazu z 35 častí. Obraz je určený pre jednu triedu, tak aby každý žiak v triede dostal jednu kartičku cesty.

Skladačku betlehemskej cesty je potrebné nastrihať a rozdať v triede každému žiakovi jednu kartičku s modlitbou.

Žiaci napíšu na kartičku svoje meno a počas Adventu poskladajú z kartičiek cestu /kartičky nalepia na výkres A2/. Poskladaná obraz „Betlehemskej cesty“ bude súčasťou adventnej výzdoby triedy, ku ktorému na konci Adventu pribudne Betlehem.

Ak je v skupine menej žiakov ako je kartičiek, učiteľ môže túto situáciu využiť pri skladaní obrazu motivovaním žiakov k modlitbe za svojich spolužiakov, ktorí v skupine nie sú, ale patria do triedy. Aktivita podnecuje k budovaniu triedneho spoločenstva.

2. časť „Betlehem“

Návrh na skladačku Betlehemu je len odporúčaný, ponechávame priestor na tvorivosť katechétovej a žiakov.

Pomôcky: šablóny betlehemskej postavičiek, výkresy, kartón, krabica, nožnice, lepidlo, farby, pastelky, farebný papier, kúsky látok /makety betlehemskej postavičiek z publikácie „Prežívame liturgický rok“ vydal Diecézny katechetický úrad Košice/

Postup:

Na jednej postavičke pracuje dvojica žiakov. Postavičku vystrihnú a podlepia výkresom. Pastierikov a zvieratiek môže byť viac. Je potrebné ich nafotiť toľko, koľko je v triede dvojíc, aby každá dvojica mala postavičku.

Môžeme použiť rôzne techniky – vymaľovanie alebo farbenie, oblepovanie farebným papierom alebo kúskami látky.

Jedna dvojica bude pracovať na maštal'ke alebo jaskynke, ktorú vyrobia z krabice.

Po jej dokončení na ňu upevnia betlehemsčú hviezdu.

Záver:

Učiteľ so žiakmi v triede naaranžuje betlehemsčú cestu s Betlehemom.

Na poslednej hodine pred Vianocami je vhodné viesť dialóg o potrebe osobného kresťanského svedectva na škole medzi žiakmi a učiteľmi.

PaedDr. Jana Hurajtová

„Adventný veniec“

Odporúčaná veková kategória:

žiaci 1. - 3. ročníka

Cieľ: Umocniť symbol svetla ako symbol svedectva.

Myslienka „Adventného venca“:

Pre prácu s mladšími žiakmi ponúkame zhotoviť adventný veniec, ktorý budú žiaci zdobiť malými žltými hviezdikami.

Každá hviezdica predstavuje jeden dobrý skutok. Mladších žiakov motivujeme svetlom hviezdy, ktorá prináša svetlo a ukazuje nám cestu v tme. Dobrý skutok je svedectvom viery. Deti majú pochopiť, že aj oni vnášajú do sveta svetlo dobrá práve konaním dobrých skutkov. Svojím správnym davaním dávajú príklad ostatným deťom.

Pomôcky: vetvičky, štyri sviečky alebo polystyrénový veniec, krepový papier, kúsky látok, stužky, drôtik alebo štyri klinec (na upevnenie sviečok), papierové hviezdinky.

Postup:

Adventný veniec si žiaci v triede zhotovia z vetvičiek alebo z polystyrénu, papiera, šušiek... (ponechávame priestor na fantáziu a výber). Polystyrénový veniec môžu obaliť krepovým papierom, látkami alebo stužkami. Po zhotovení upevníme na veniec štyri sviečky.

V úvode každej vyučovacej hodiny vytvoríme priestor pre žiakov, aby mohli veniec zdobiť svojimi dobrými skutkami. Pri upevňovaní hviezdíčiek na veniec každý žiak povie svoj dobrý skutok, ktorým vnáša na tento svet svetlo.

Záver:

Na poslednej hodine náboženskej výchovy/náboženstva pred Vianocami je vhodné viesť dialóg o potrebe osobného kresťanského svedectva na škole medzi žiakmi a učiteľmi.

Učiteľ povzbudí žiakov k nezištnému konaniu dobrých skutkov, aby pochopili, že vnášaním dobra medzi ľuďmi prinášajú ľudom Ježišovo svetlo.

PaedDr. Jana Hurajtová

Ponuka

Nadalej vám ponúkame naše publikácie:

Generácia Jána Pavla II.

(A5, strán 48, cena 20 Sk)

Metodická príručka hospitácie Katolíckeho náboženstva

(PaedDr. Klára Solánová, A5, strán 46, cena 50 Sk)

Darček v škatuliach od topánok

Cieľom projektu je výchova k deleniu sa a nezištnej pomoci sociálne slabším rodinám v svojom okolí. Úlohou projektu je príprava darčiekov do škatúl od topánok (napr. hračka, kniha, vlastnoručne vyrobený darček, písacie potreby, omaľovánky, pastelky, farby, zakúpenie hygienických potrieb: mydlo, zubnú pastu, kefku, hre-

beň, krém, ozdoba do vlasov pre dievčatá...). Darček môže pripraviť jednotlivec, skupina detí alebo celá trieda, a to nielen na Vianoce.

- označenie darčeka: komu je určený (chlapcovi, dievčaťu, označenie vekovej kategórie),
- spôsob odovzdania darčiekov: pri slávnostnej školskej akadémii, anonymne alebo prostredníctvom charity

Vítězná snímka 1. kola: Mária Chrenková, žiačka 8. ročníka ZŠ sv. Svorada a Benedikta v Nitre

Mgr. Zuzana Hvilová, Poprad

Mgr. Viera Krolčíková, Letanovce

Simona Rudnayová, Michalovce

Mgr. Mária Machová, Nitra

objektív

súťaž o najkrajší fotografický záber